

Marek Wojtasik

tel. 502 507 162

transgressiveart@wp.pl

40 lat TOTARTU – obchody Jubileuszu formacji na Uniwersytecie Gdańskim i w Europejskim Centrum Solidarności

Wydarzenie stanowi wyjątkową okazję do spotkania z twórczością jednej z najbardziej radykalnych i niekonwencjonalnych grup artystycznych w Polsce oraz do refleksji nad dziedzictwem kontrkultury, która na trwałe wpisała się w historię polskiej sztuki współczesnej.

23 kwietnia 2026 roku, dokładnie 40 lat od pierwszego „Ujawnienia” Totartu zapraszamy na Uniwersytet Gdański – w miejsce, w którym narodziła się jego działalność. W ramach obchodów zaplanowano konferencję naukową *„Nie tylko Totart – alternatywne ruchy kulturowe w Polsce Ludowej i okresie transformacji systemowej”* oraz szereg wydarzeń artystycznych – m.in. happening muzyczno-teatralny inspirowany działaniami grupy, wernisaż wystawy prac Pawła Paulusa Mazura, pokazy filmów dokumentalnych oraz wieczorne koncerty i działania performatywne.

Dzień później, **24 kwietnia**, refleksja nad zjawiskami kontrkulturowymi okresu PRL i transformacji systemowej przeniesie się do Europejskiego Centrum Solidarności, gdzie w pięciu panelach tematycznych zaprezentują się badacze i badaczki z ośrodków naukowych w całej Polsce. W programie znajdą się wystąpienia poświęcone m.in. kontrkulturze studenckiej, niezależnej sztuce i muzyce, alternatywnym obiegom wydawniczym oraz fenomenowi trójmiejskiej sceny artystycznej.

Organizatorzy:

Fundacja Transgressive Art

Uniwersytet Gdański

Partnerzy:

Stowarzyszenie Autorów ZAiKS

Fabryka Styropianu STYROPAK sp. z o.o.

Akademickie Centrum Kultury Uniwersytetu Gdańskiego Alternator

Centrum Aktywności Studenckiej i Doktoranckiej UG

Wydział Filologiczny UG

Wydział Historyczny UG

Biblioteka UG

Partnerzy części naukowej:

Europejskie Centrum Solidarności

Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Gdańsku

Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych Oddział Gdańsk

Stowarzyszenie Symetria Polanki

Instytut Bałtycki

Obchody zostały objęte honorowym patronatem rektora Uniwersytetu Gdańskiego oraz patronatem medialnym TVP Kultura i Radia Gdańsk.

Wydarzenie dofinansowano ze środków Miasta Gdańsk.

PROGRAM

23.04.2026 r. // Uniwersytet Gdański

Panel studencki w ramach konferencji naukowej

„Nie tylko Totart – alternatywne ruchy kulturowe w Polsce Ludowej i okresie transformacji systemowej”

Sala D306, budynek Wydziału Nauk Społecznych, ul. prof. Marii Janion 3

- 11:00-11:15** Jakub Maruszak / Uniwersytet Gdański
Prefabrykowana nostalgia. Socrealizm i socmodernizm w alternatywnej wyobraźni estetycznej współczesnej kultury Polski.
- 11:15-11:30** Zuzanna Bramowicz / Uniwersytet Jagielloński
Bunt medialno-kulturowy - analiza porównawcza PRL i współczesnej Polski
- 11:30-11:45** Olga Sapiechowska / Uniwersytet Warszawski
Trasa - zlot - hipchata. Konstrukcja przestrzeni subkultury hipisowskiej czasów PRL na podstawie powieści „Mistycy i narkomani” Wojciecha „Tarzana” Michalewskiego
- 11:45-12:00** Julia Kuster / Uniwersytet Gdański
Alternatywne ruchy kontrkulturowe PRL-u w kulturze filmowej na przykładzie filmu Raz, dwa, trzy (1972) Piotra Szulkina
- 12:00-12:15** Wiktor Brożek / Uniwersytet Jagielloński
Środowisko „Po prostu” — buntownicy czy koniunkturaliści?
- 12:15-12:30** dyskusja

- T** – **Transmisje Pamięci** // uroczyste otwarcie obchodów -
dyskusja z udziałem osób związanych z Totartem – „Totart - sztuka, prowokacja, polityka – 40 lat później.”
godz. 13:00 / sala 1.48, budynek Wydziału Historycznego i Wydziału Filologicznego
uczestnicy: Paweł „Konjo” Konnak, Paweł „Paulus” Mazur, Dariusz „Brzóska” Brzósiewicz, Ryszard Tymon Tymański, Zbigniew Sajnog, Mikołaj Jurkowski.
prowadzenie: Łukasz Bień
- O** – **Obecność ujawniona** // odstonięcie tablicy pamiątkowej
godz. 14:30 / hol budynku Wydziału Historycznego i Wydziału Filologicznego
projekt tablicy: Paweł Paulus Mazur
- T** – **Teatr Totalny** // happening muzyczno-teatralny „Dach”
godz. 14:45 / hol budynku Wydziału Historycznego i Wydziału Filologicznego
Performans inspirowany wydarzeniami z lat ‘80, w którym śmiech, absurd i cielesność służyły rozbijaniu skostniałych form kultury. Wystąpi duet Brzóska de Paulus oraz studenci Uniwersytetu Gdańskiego, tworząc wspólną przestrzeń działania – bez hierarchii i bez dystansu.
- A** – **Atak Formy** // wernisaż wystawy Pawła Paulusa Mazura
godz. 15:15 / hol budynku Wydziału Historycznego i Wydziału Filologicznego
Wystawa prezentuje przekrojowy wybór prac artysty, którego cechuje ironia, refleksyjny humor oraz krytyczne spojrzenie na rzeczywistość, nawiązujące m.in. do witkacowskiej idei „samozapisywania się w historii”.
- R** – **Rozum Odzyskiwany** // pokaz filmów „TOTART czyli odzyskiwanie rozumu”, reż. Bartosz Paduch oraz „Partia, pieniądze, rock&roll III - Nie wierzę politykom”, reż. Paweł Chmielewski, Wojciech Fułek
godz. 16:00 / sala 1.43, budynek Wydziału Historycznego i Wydziału Filologicznego
- T** – **Turbulencje Słów i Tonów** // koncert i działania performatywne
godz. 20:00 / Biblioteka Główna Uniwersytetu Gdańskiego
w programie: występ duetu Brzóska de Paulus (chill wave electro poetry), koncerty studenckich zespołów oraz odczyty poetyckie artystów związanych z Totartem

Na wszystkie wydarzenia wstęp wolny

TOTART

23.04.2026

T RANSMISJE PAMIĘCI **13:00** SALA 1.48

DYSKUSJA Z UDZIAŁEM DAWNYCH CZŁONKÓW TOTARTU
/ OTWARCIE KONFERENCJI "NIE TYLKO TOTART, ALTERNATYWNE RUCHY
KULTUROWE W PRL I OKRESIE TRANSFORMACJI"

O BECNOŚĆ UJAWNIONA **14:30** HOL

ODSLONIECIĘ TABLICY PAMIĄTKOWEJ

T EATR TOTALNY **14:45** HOL

HAPPENING MUZYCZNO-TEATRALNY "DACH"

A TAK FORMY **15:15** HOL

WERNISAŻ WYSTAWY PAWŁA PAULUSA MAZURA

R OZUM ODZYSKIWANY **16:00** SALA 1.43

POKAZ FILMU "TOTART CZYLI ODZYSKIWANIE ROZUMU"

T URBULENCJE SŁÓW I TONÓW **20:00** BIBLIOTEKA

KONCERT DUO TOTARTALNEGO BRZÓSKA DE PAULUS
/ CHILL WAVE ELECTRO POETRY /, PRZEGLĄD KAPEL STUDENCKICH I ODCZYTY POETYCKIE

BUDYNEK WYDZIAŁU HISTORYCZNEGO
I WYDZIAŁU FILOLOGICZNEGO ul. Wita Stwosza 55, Gdańsk

BIBLIOTEKA GŁÓWNA
UNWERSYTETU GDAŃSKIEGO ul. Wita Stwosza 53, Gdańsk

WYDARZENIU TOWARZYSZY KONFERENCJA
"NIE TYLKO TOTART, ALTERNATYWNE RUCHY KULTUROWE W PRL I OKRESIE TRANSFORMACJI"
/ WIECEJ: [HTTPS://CASO.UG.EDU.PL/TOTART/](https://caso.ug.edu.pl/totart/)

Dofinansowano
za środków
Miasta Gdańsk

ORGANIZATORZY
Unwersytet
Gdańsk

PARTNERZY

PATRON

24.04.2026 r. // Europejskie Centrum Solidarności

konferencja naukowa

„Nie tylko Totart – alternatywne ruchy kulturowe w Polsce Ludowej i okresie transformacji systemowej”

Panel I

- 9:15-9:30** prof. Wojciech Polak / Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
"Elementy stosowane przez ruchy kontrkulturowe w antysystemowych wystąpieniach studentów toruńskich w latach osiemdziesiątych XX wieku".
- 9:30-9:45** dr hab. Mirosław Supruniuk / Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Polska sztuka emigracyjna w drugim obiegu wydawniczym.
- 9:45:10:00** dr hab. Zbigniew Girzyński, dr Anna Łukaszewska / Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Pomorska Szkoła Wyższa w Starogardzie Gdańskim
Codzienne życie młodzieży w PRL w kontekście postaw kontrkulturowych w latach 60-tych i 70-tych.
- 10:00:10:15** dr Ewelina Ślęzak / Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Łodzi
„Precz z czerwonymi kapturkami” – Galeria Działań Maniakalnych w Łodzi jako ruch alternatywny schyłku PRL.
- 10:15-10:30** dr Artur Kuprianis / Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Łodzi
Pod skrzydłami „Solidarności”. Łódzka wystawa „Konstrukcja w procesie” w 1981 r.
- 10:30-10:45** mgr Anna Kulczyk / Muzeum w Gliwicach
Z piwnic do muzeum. Wystawa czasowa jako narzędzie opowieści o muzycznej kontrkulturze Gliwic.
- 10:45-11:00** dyskusja
- 11:15-11:30** przerwa

Panel II

- 11:30-11:45** prof. Urszula Jarecka / Instytut Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk
Przestrzeń wolności... Moda i przemysł (idei).
- 11:45:12:00** dr Marek Rogulski / Fundacja Tysiąc Najjaśniejszych Słońc
Wybrane niezależne działania społeczno-artystyczne lat 80-tych i ich ekstrakcja w postaci Stowarzyszenia Klub Inicjatyw Społecznych i Galerii C 14 w roku 1990, w Gdańsku.
- 12:00-12:15** dr Zofia Dworakowska / Uniwersytet Warszawski
Miasto. Pole akcji – o pozateatralnych praktykach Akademii Ruchu.
- 12:15-12:30** dr hab. Paweł Stachowiak / Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Jerzy Grotowski. Heretyk dwóch kościołów.

- 12:30- 12:45** dr Jan Hlebowicz / Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Gdańsku
Gdańska „Jedynka” a polski ruch anarchistyczny. Alternatywna aktywność uczniów I LO.
- 12:45-13:00** mgr Łukasz Wojtecki / Muzeum Solca im. Księcia Przemysła w Solcu Kujawskim
Osiedlowy Klub Spółdzielczy „Baltazar” w Solcu Kujawskim – czyli początki niezależnej kultury w małym przemysłowym miasteczku.
- 13:00-13:15** dyskusja
- 13:00-13:45** obiad

Panel III

- 13:45-14:00** dr Piotr Abryszeński / Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Gdańsku
Przebiśniegi i pierwiosnki. Fenomen trójmiejskich teatrów studenckich lat 50. i 60.
- 14:00-14:15** dr Joanna Pankau / Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Kultura zinowa jako alternatywny obieg komunikacji środowisk artystycznych w Polsce i jej przeobrażenia po 1989 roku.
- 14:15-14:30** mgr Agnieszka Bartków / Muzeum Górnośląskie w Bytomiu
"W tej sytuacji sprawa nabiera zupełnie innego wymiaru"- o polskiej sztuce niezależnej lat 80.
- 14:30-14:45** mgr Kamil Burczyński / Uniwersytet Wrocławski
Prasa trzeciego obiegu (ziny) jako źródło narracji o niezależnej muzyce rozrywkowej PRL lat 80.
- 14:45-15:00** mgr Mariusz Węgrzyn
Przedproza wolności - literatury, sztuki, kariery? "Przedproza" Miesięcznik Gdańskich Spotkań Artystycznych 1990 – 1994 oczami redaktora.
- 15:00-15:15** mgr Łukasz Krajnik / Uniwersytet Gdański
Czasopismo "bruLion" - paradoks kontrkultury zatอมizowanej.
- 15:15-15:30** dyskusja
- 15:30-15:45** przerwa

Panel IV

- 15:45-16:00** dr hab. Anna Borowska / Uniwersytet Warszawski
Między dźwiękiem a słowem: styl narracji nośnikiem subkulturowego buntu w tekstach TSA i Moskwy w 1984 r.
- 16:00-16:15** mgr Jagoda Macios / Uniwersytet Civitas
Bunt stolicy w gablotce. Mitologizacja i komercjalizacja warszawskiej sceny niezależnej lat 80. i 90. w potransformacyjnych narracjach pamięci.

- 16:15-16:30** mgr Julia Jewszel / Uniwersytet Jagielloński
Subkultura jako dziedzictwo. Przypadek bikiniarzy i współczesnych inicjatyw społeczno-artystycznych.
- 16:30-16:45** dr Maja Dobiasz-Krysiak / Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Pracownia" olsztyńska jako pionierzy ABR w Polsce.
- 16:45-17:00** dr Artur Trapszyc / Muzeum Etnograficzne im. M. Znamierowskiej-Prüfferowej w Toruniu
Klub BaBoDes w Cekcynie. Lokalna scena kontrkultury w stylu Flower Power (lata 60. i 70. XX wieku).
- 17:00-17:15** dyskusja
- 17:15-17:30** przerwa

Panel V

- 17.30-17:45** mgr Martyna Majkowska / Uniwersytet Gdański
Pogłosy alternatywnej muzycznej sceny Trójmiejskiej - czyli jak wybrzmiewają współczesne wcielenia idei postransformacyjnych i czy jeszcze je słyszać.
- 17:45-18:00** dr Sebastian Rerak / Uniwersytet Jagielloński
Yass - muzyczna kontynuacja trójmiejskiego undergroundu.
- 18:00-18:15** mgr Alicja Figarska
Między oficjalnością a alternatywą. Osiedlowe domy kultury jako przestrzeń codziennej twórczości w PRL.
- 18:15-18:30** mgr Łukasz Bień / Uniwersytet Gdański
Inspiracje kulturowe i społeczne członków Totart.
- 18:30-18:45** mgr Kamila Krężel / Muzeum Narodowe w Szczecinie
„Pokolenie No Future”. Muzealna opowieść o szczecińskiej kontrkulturze lat 80. i 90.
- 18:45-19:00** dyskusja
- 19:00** zakończenie konferencji

Szczegółowe informacje o konferencji na stronie:

[TOTART – Centrum Aktywności Studenckiej i Doktoranckiej UG](#)